

ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ¹

Nurcan ALAGÖZ², Suna TARKOÇIN³, Alev TAZE⁴

Geliş:13.05.2019 / Kabul:30.06.2019

Öz

Bu araştırmanın amacı, çocuk gelişimi programı ön lisans öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Bu kapsam doğrultusunda Bingöl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Genç Meslek Yüksekokulu ve Solhan Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişimi programındaki 290 birinci ve ikinci sınıf öğrencisinin tutumları incelenmiştir. Araştırmanın temel dayanağı olan veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve Hurt, Joseph ve Cook (1977) tarafından geliştirilip Türk kültürüne uyarlaması Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından gerçekleştirilen “Bireysel Yenilikçilik” ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde; betimsel istatistikler, bağımsız örneklem için t-testi ve bağımsız örneklem için tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında, çocuk gelişimi bölümünde okuyan öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin yaşlarına göre farklılık gösterdiği; öğrenim türü, cinsiyet, sınıf, medeni durum, okudukları MYO, kardeş sayısı, mezun olduğu liseye, aile gelir durumu, anne-baba yaş ve anne-baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin “Öncü” ve ‘Sorgulayıcı’ kategorisinde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Bireysel yenilikçilik, Çocuk gelişimi, Yenilikçilik.

INVESTIGATION OF INDIVIDUAL INNOVATION LEVELS OF ASSOCIATE STUDENTS IN PROGRAM OF CHILD DEVELOPMENT ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

¹ Bu çalışma 9-11 Mart 2018 tarihinde Mardin İKSAD 1.Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, nalagoz@bingol.edu.tr

³ Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, sunatarkocin@bingol.edu.tr

⁴ Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, ataze@bingol.edu.tr.

Abstract

The aim of this study is to investigate the individual innovation levels of associate degree students according to various variables. In the direction of this extent the attitudes of 290 1st and 2nd grade students from Bingöl University Healtyh Services vocational school, Genç vocational school and Solhan vocational school were investigated. The data which are the main base of the research have been collected by means of “personal inform” developed by researchers and “individual innovative” which was developed by Hurt, Joseph and Cook (1977) and adopted to the Turkish culture by Kılıçer and Odabaşı. While analysing of data descriptive statistics, independent t-test an done-factor analysis of variance were used for independent samples. According to the finding of the study, individual innovativeness levels of the students who are studying in the department of child development differs according to their ages. However it was found that there was no statistically significant difference in terms of education type, gender, slass, marial status, ages and education levels of their parents. It was determined that these student’s individual innovativeness levels are at “preaursor” and “interrogator” categories.

Keywords: Individual innovation, Child development, Innovation.

Giriş

Bugün hızlı bir değişim ve gelişim süreci içerisinde olan dinamik dünyaya ayak uydurmak, çağın gerisinde kalmamak ve güncel kalabilmek yeniliğe ve yenilikçiliğe ayak uydurmakla mümkün olabilir. Çünkü yenilikçilik birçok disiplin alanıyla sıkı bir ilişki içerisinde. Sürekli olarak yeni gelişmelerin yaşandığı bilgi ve teknoloji çağında yaşadığımızı düşünecek olursak, yeniliğe ve yenilikçiliğe açık olmak bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yenilikçilik TDK’da (2018) “yenilikçi olma durumu” olarak tanımlanmıştır. Rogers (1995) yeniliği, kitle tarafından tanıtılan yeni olarak görülen şeyler, uygulamalar ve fikirler olarak tanımlamaktadır. Bireysel yenilikçiliği ise, bireyin yeni fikirleri, bulunduğu toplumdaki diğer bireylerden daha önce benimsemesi, ya da diğer bir deyişle yeniliklerin yayılması teorisinde bulunan kategorilerde yenilikleri daha önce benimseyen kişiler olarak yorumlamaktadır (Yurtseven, Karademir, 2017). Bireysel yenilikçiliğin bilimsel olarak anlaşılmasının kilit noktası, yenilikçilerin kendilerini çevreleyen gerçeklikte neler olduğunu yorumlama, özgün görüş ve anlayış içerisinde olmalarıdır (Yurtseven, Karademir, 2017; Shavinina, Seeratan, 2003).

Demirel ve Seçkin (2008) yenilikçiliği; risk almak, değişmek, bunlardan da önemlisi bilinenin dışına çıkmayı göze almak olarak değerlendirilmektedirler. Bu tanımlar doğrultusunda bireylerin geçmiş deneyimleri, kişisel özellikleri ve bireysel farklılıkları açısından birbirlerinden farklılaştıkları ve dolayısıyla da yenilikleri kabullenme, risk alma isteği ve değişime istekli olma gibi özelliklerinin bireyden bireye değişim gösterebildiği göz önünde bulundurulmalıdır. Rogers, bu doğrultuda bireysel yenilikçiliği beş kategori içerisinde değerlendirmiştir (Kılıçer, 2011):

a) Yenilikçi (*Innovators*): Risk almaya ve yeni fikirleri denemeye istekli, gözü pek, vizyon sahibi, eğitilmiş, girişken, yeni uygulamaları tanımak ve güvenli bilgiye doğrudan erişmek için seyahat eden, teknolojiyi güçlü biçimde kullanan, bilimsel bilgiye güvenen, çevresine yardım etmeyi seven ve üst düzey düşünme becerilerine sahip bireylerdir.

b) Öncü (*Early Adopters*): Toplumdaki diğer bireyleri yenilikler hakkında bilgilendiren, yol gösteren, vizyon sahibi, değişim taraftarı, teknoloji odaklı, yenilikleri denemeye istekli ve risk alan bireylerdir.

c) Sorgulayıcı (*Early Majority*): Risk alma konusunda çok fazla istekli olmayan, yeniliklere karşı temkinli davranan, ortalama yaş, sosyo-ekonomik düzey ve eğitim düzeyine sahip, kitle iletişim araçlarını orta seviyede kullanan bireylerdir.

d) Kuşkucu (*Late Majority*): Yeniliklere karşısında çekingen ve şüpheli bir tavır takınan, yaş ortalaması yüksek, eğitim seviyesi düşük, kitle iletişim araçlarını çok az seviyede kullanan, toplumun çoğunluğunun yeniliği benimsemesini bekleyen, daha çok kişiler arası iletişim kurmayı tercih eden bireylerdir.

e) Gelenekçi (*Laggards*): Değişime önyargıyla yaklaşan, risk almayı sevmeyen, yeniliği kabullenmeden önce yeniliğin başkaları tarafından denenmesini bekleyen ve sonuçlarını gözleyen, yenilikleri en son benimseyen, teknolojik konularda yoğun desteğe ihtiyaç duyan bireylerdir.

Yenilikçilik ve eğitim birbirleriyle ilişkilidir. Yenilikçilik yolu ile daha etkili eğitim yaklaşımları oluşturulabilir ve bu eğitim yaklaşımlarına uygun olarak yeni teknolojilerden ve yöntemlerden yararlanılabilir. Bireyler aldıkları eğitimler aracılığıyla yeniliğe karşı olumlu bir tutum sergileyebilir ve aldıkları eğitim sayesinde sahip oldukları bireysel yenilikçilik becerilerini geliştirilebilir. Bu doğrultuda eğitim ve yenilikçilik arasındaki ilişki birçok araştırmaya konu

olmuştur. Yapılan birçok araştırmada da eğitim ve yenilikçilik arasındaki ilişkinin önemine değinilmiştir (Öztürk, Summak, 2014).

Günümüzde, bireylerin yenilikçi bakış açısına sahip olması, bireyin yaşadığı çağa daha kolay uyum sağlamasını sağlamaktadır. Teknoloji çağında, problem becerileri yüksek, gelişime açık, edindiği bilgileri uygulamada ve hayata geçirmede başarılı yenilikçi bireylere her alanda ihtiyaç vardır. Yenilikçiliğin bu denli önemli olması eğitimde yenilikçiliği ve yenilikçi bireyler yetiştirmenin önemini ortaya koyar. Bu nedenle yenilikçilikle alakalı çalışmalara önem verilmeli ve yenilikçi bakış açıları geliştirilmelidir. Yapılan bu çalışmada da, çocuk gelişimi öğrencilerinin yenilikçiliğe bakış açıları ve bireysel yenilikçilik düzeylerini belirli değişkenlere göre belirlemek amaçlanmıştır. Bu çalışmanın verileri, yenilikçilikle alakalı yapılacak uygulamalara ışık tutacaktır ve genel olarak yapılan çalışmalara bakıldığında bireysel yenilikçilik düzeyi birçok alanda araştırılmış olup çocuk gelişimi öğrencileriyle bu tarz çalışmaların yok denecek kadar az olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda araştırma kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır;

- Öğrencilerin yenilikçilik kategorilerine göre dağılımları nasıldır?
- Çocuk gelişimi programı ön lisans öğrencilerinin bireysel yenilikçi düzeyleri cinsiyet, yaş, sınıf, aile gelir düzeyi, kardeş sayısı, mezun olduğu lise, anne-baba eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

1.Yöntem

1.1.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, çocuk gelişimi programı ön lisans öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesidir.

1.2.Araştırma Modeli

Bu araştırma, çocuk gelişimi programı ön lisans öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin “Kişisel Bilgi Formu” ve Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ile belirlenmeye çalışıldığı betimsel tarama modelinde nicel bir araştırmadır.

1.3.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Bingöl Üniversitesi Çocuk Gelişimi programında eğitim gören 290 birinci ve ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

1.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma da veri toplama aracı olarak çocuk gelişimi programı öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini belirlemek için Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

1.4.1. Kişisel Bilgi Formu: Araştırma kapsamında çeşitli değişkenler oluşturabilmek adına, örneklem gurubundaki öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, aile gelir düzeyi, anne-baba eğitim durumu, kardeş sayısı vb. soruların yer aldığı nicel bir formdur.

1.4.2. Bireysel Yenilikçilik Ölçeği: 20 maddeden oluşan ölçek; Thomas Hurt, Katherine Joseph ve Chester tarafından 1977 geliştirilmiş ve Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlanmıştır. Araştırmacılar tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması gerçekleştirilen 20 maddeli Türkçe ölçeğin; dört faktörlü bir yapı sergilediği, faktör yapılarının geçerli olduğu, faktör yük değerlerinin "0.360" ile "0.787" arasında değiştiği, geneline ilişkin iç tutarlık katsayısının 0.82 olduğu, test-tekrar test güvenirliğinin 0.87 olduğu saptanmıştır. Ölçekte yer alan bireysel yenilikle ilgili her ifade geliştirilme sürecinde "Kesinlikle Katılmıyorum" ile "Kesinlikle Katılıyorum" olmak üzere ifadeler 5'li likert maddesi şeklinde puanlanmaktadır. Ölçek maddelerinin 12'si pozitif ve 8'i negatif maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan pozitif maddelerden (1-2-3-5-8-9-11-12-14-16-18-19) alınan toplam puandan negatif maddelerden (4-6-7-10-13-15-17-20) alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen değere 42 puan eklenmesiyle yenilikçilik puanı hesaplanmaktadır. Ölçekten en düşük 14, en yüksek ise 94 puan alınabilmektedir. Ölçek üzerinden hesaplanan puanlara göre bireyler 57 yenilikçilik bağlamında kategorize edilebilmektedir. Buna göre bireyler; hesaplanan puan 80 puan üstünde ise "Yenilikçi", 69 ve 80 puan arasında ise "Öncü", 57 ve 68 puan arasında ise "Sorgulayıcı", 46 ve 56 puan arasında ise "Kuşkucu", 46 puan altında ise "Gelenekçi" olarak yorumlanmaktadır. Ayrıca ölçekten alınan puana göre bireylerin yenilikçilik düzeyleri hakkında da değerlendirmede bulunulabilmektedir. Buna göre; 68 üstü puan alan bireyler oldukça yenilikçi olarak değerlendirilirken, 64 altı puan alan bireyler yenilikçilikte düşük olarak yorumlanmaktadır (Kılıçer ve Odabaşı, 2010). Ölçeğin ilgili araştırma içerisinde kullanılabilmesi için Kılıçer ve Odabaşı'ndan e-posta yoluyla gerekli izin alınmıştır.

1.5. Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri Bingöl Üniversitesinden gerekli izinler alınarak, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında çocuk gelişimi programında okuyan, araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine, araştırmada kullanılacak olan ölçekler ve kişisel bilgi formu gerekli açıklamalar yapılarak uygulanmıştır. Araştırmada 301 form toplanmış ancak eksik ve yanlış doldurulan 11 form araştırmadan çıkarılmıştır ve toplam 290 form araştırmaya dahil edilmiştir.

1.6. Verilerin Analizi

Araştırmacılar tarafından uygulanan veri toplama araçları, 290 çocuk gelişimi programı öğrencisine uygulandıktan sonra değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS paket programına girilmiş ve gerekli analizler yapılmıştır. Analizler yapılırken öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığı test edilmiştir. Bunun için normallik testi yapılmış ve verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir ($p < .05$). Ancak, verinin normal dağılıma sahip olduğunun söylenebilmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerinin Tabachnick ve Fidell'e göre (2013) -1,5 ile +1,5, George ve Mallery'e göre (2010) -2.0 ile +2.0 ve Shao'ya göre (2002) -3.0 ile +3.0 arasında yer alması yeterli bir sonuçtur. Cronbach's Alpha değerine bakılmıştır ve yapılan analiz sonucunda ölçeğin güvenilir olduğu saptanmıştır. Sonuçlar incelendiğinde, değerlerin söz edilen aralıkta olduğu ve buradan hareketle çalışmanın verilerinin normal bir dağılım gösterdiği söylenebilmektedir. Bu sonuçlardan sonra parametrik testler ile çalışmaya devam edilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

	Demografik Özellikler	f	%
Cinsiyet	Erkek	49	16,9
	Kadın	241	83,1
Medeni Durum	Bekâr	286	98,6
	Evli	4	1,4
Sınıf	1.sınıf	156	53,8
	2.sınıf	134	46,2
Yaş Grubu	17-19	125	43,1
	20-22	151	52,1
	23 ve Üzeri	14	4,8
	1-3	43	14,8

Kardeş Sayısı	4-6	154	53,1
	7 ve Üzeri	93	32,1
MYO	Sağlık Hizmetleri MYO	131	45,2
	Genç MYO	111	38,3
	Solhan MYO	48	16,6
Aile Geliri	1400 TL ve Altı	172	59,3
	1401-2400 TL	85	29,3
	2401-3400 TL	21	7,2
	3401 TL ve Üzeri	12	4,1
Mezun Olunan Lise	Meslek Lisesi	169	58,3
	Anadolu Lisesi	73	25,2
	Açık Lise (Yüz Yüze Eğitim)	14	4,8
	Diğer	34	11,7
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar Değil	126	43,4
	İlkokul	125	43,1
	Ortaokul	30	10,3
	Lise	6	2,1
	Üniversite	3	1,0
Anne Yaş Grubu	35-39 Yaş	62	21,4
	40-44 Yaş	80	27,6
	45-49 Yaş	60	20,7
	50-54 Yaş	48	16,6
	55-59 Yaş	23	7,9
	60 ve Üstü Yaş	17	5,9
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar Değil	25	8,6
	İlkokul	142	49,0
	Ortaokul	58	20,0
	Lise	47	16,2
	Üniversite	18	6,2
Baba Yaş Grubu	35-39 Yaş	7	2,4
	40-44 Yaş	64	22,1
	45-49 Yaş	62	21,4
	50-54 Yaş	70	24,1
	55-59 Yaş	51	17,6
	60 ve Üstü Yaş	36	12,4

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine baktığımızda çoğunluğun kız öğrencilerden (%83,1) oluştuğu öğrencilerin genelini meslek lisesi mezunu (yaklaşık %60), sadece 4 kişinin evli (%1,4), her 4 öğrenciden yaklaşık olarak 3'ünün örgün öğretim öğrencisi, hemen hemen yarı yarıya bir

oranla birinci ve ikinci sınıf öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Sağlık Hizmetleri MYO'dan 131 (%45,2), Genç MYO'dan 111 (%38,3) ve Solhan MYO'dan 48 kişinin (%16,6) katıldığı çalışmada 17-25 yaş aralığında olanların oranı %43,1(125 kişi), 20-22 yaş aralığında olanların oranı %52,1(151 kişi) ve 23 yaş ve üzeri olanların oranı sadece %4,8 (14 kişi) olarak bulunmuştur. Genel olarak kardeş sayısının 4 kardeş ve üzeri kişi (%85) aralığında olduğu katılımcıların aile aylık gelirinin 2400 TL aşağısı (yaklaşık %90) olduğu tespit edilmiştir. Çoğunluğunu 50 yaş aşağısının (%yaklaşık %70) oluşturduğu annelerin eğitim durumunun genel olarak ilkokul ve aşağısı olduğu (yaklaşık %86) anlaşılmıştır. Babaların yaş dağılımı ile eğitim seviyelerinin birbirine yakın oranlarda olduğu tespit edilmiştir.

2.Bulgular

Katılımcılardan elde edilen demografik özelliklere göre bireysel yenilikçilik düzeylerini belirlemeye yönelik yapılan analizler aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre t-testi Sonuçları

			N	X	SS	t	P
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Öğrenim Durumu	Birinci Öğretim	223	3,60	,417	,058	,954
		İkinci Öğretim	67	3,59	,476		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Cinsiyet	Erkek	49	3,56	,483	-,702	,484
		Kadın	241	3,60	,420		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Sınıf	Birinci Sınıf	156	3,57	,442	-1,050	,294
		İkinci Sınıf	134	3,62	,416		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Medeni Durum	Bekâr	286	3,59	,429	-1,965	,050
		Evli	4	4,01	,411		

Öğrencilerin öğrenim durumları, cinsiyetleri, okudukları sınıf ve medeni durumları değişkenleri açısından bireysel yenilikçilik düzeylerinin değişip değişmediğinin anlaşılması adına yapılan Bağımsız Örneklem t-testi sonucunda sadece öğrencilerin evli olup olmamalarının farklılaştığı görülmüştür. Geri kalan öğrencinin örgün öğretim ya da ikinci öğretim okuması, erkek ya da kız olması ve hangi sınıf

öğrencisi olduğunun bireysel yenilikçilik düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre ANOVA Testi Sonuçları

			N	X	SS	F	P
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Yaş Grubu	17-19	125	3,59	,386	8,869	,000
		20-22	151	3,55	,448		
		23 ve üzeri	14	4,05	,373		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	MYO	Sağlık Hiz. MYO	131	3,63	,431	2,646	,073
		Genç MYO	111	3,52	,437		
		Solhan MYO	48	3,67	,400		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Kardeş Sayısı	1-3	43	3,69	,454	1,360	,258
		4-6	154	3,57	,417		
		7 ve üzeri	93	3,59	,440		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Lise Mezuniyeti	Meslek Lisesi	169	3,59	,422	1,383	,248
		Anadolu Lisesi	73	3,54	,449		
		Açık Lise	14	3,65	,441		
		Diğer	34	3,72	,424		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Aile Geliri	1400 TL ve altı	172	3,60	,430	,881	,446
		1401-2400 TL	85	3,56	,399		
		2401-3400 TL	21	3,57	,582		
		3401 TL ve üzeri	12	3,76	,352		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Anne Yaş Grubu	35-39 Yaş	62	3,57	,423	,971	,436
		40-44 Yaş	80	3,60	,476		
		45-49 Yaş	60	3,56	,431		
		50-54 Yaş	48	3,69	,370		
		55-59 Yaş	23	3,64	,420		
		60 ve üstü Yaş	17	3,46	,409		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Anne Eğitimi Durumu	Okur-Yazar	126	3,56	,388	,628	,643
		Değil	125	3,62	,476		
		İlkokul	30	3,66	,420		
		Lise	6	3,45	,245		
		Üniversite	3	3,65	,626		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Baba Yaş Grubu	35-39 Yaş	7	3,42	,441		
		40-44 Yaş	64	3,62	,411		
		45-49 Yaş	62	3,53	,527		

		50-54 Yaş	70	3,59	,356	,856	,511
		55-59 Yaş	51	3,67	,436		
		60 ve üstü Yaş	36	3,58	,405		
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Baba Eğitimi Durumu	Okur-Yazar Değil	25	3,51	,427		
		İlkokul	142	3,60	,395		
		Ortaokul	58	3,61	,514	,382	,822
		Lise	47	3,61	,345		
		Üniversite	18	3,54	,615		

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA Testi) sonucunda, katılımcıların okudukları MYO, sahip oldukları kardeş sayısı, mezun oldukları lise, ailelerinin aylık geliri ile anne ve babanın yaş grubu ve eğitim düzeyleri değişkenleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p >.05). Ancak sadece öğrencinin yaş grubu ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F= 8,869; p<.05). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar arasında örneklem büyüklüğünün birbirlerine uzak olmasından dolayı Hochberg's GT2 testi aşağıda görüldüğü üzere yapılmıştır. Farkın olduğu gruplar tabloda işaretli şekilde yer almaktadır.

Tablo 4.Yaş Gruplarına Ait Hochberg's GT2 Testi

(I) Yaşınız	(J) Yaşınız	Anlamlı Farklılık (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
17-19 Yaş	20-22	,041	,051	,803	-,08	,16
	23 ve üzeri	-,452*	,118	,000	-,74	-,17
20-22 Yaş	17-19	-,041	,051	,803	-,16	,08
	23 ve üzeri	-,493*	,117	,000	-,77	-,21
23 ve üzeri Yaş	17-19	,452*	,118	,000	,17	,74
	20-22	,493*	,117	,000	,21	,77

Tablo 4'teki sonuçlara göre, 23 ve üzeri yaş grubu ile diğer iki grup arasında anlamlı farklılıkların olduğu söylenebilir.

Tablo 5.Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Profillerine Göre Dağılımı

	f	%
(1) Gelenekçi	-	-
(2) Kuşucu	5	1.72
(3) Sorgulayıcı	107	36.9
(4) Öncü	174	60
(5) Yenilikçi	4	1.38

Toplam	290	100
--------	-----	-----

Araştırmada ölçek yardımıyla katılımcıların yenilikçilik puanları hesaplanmış ve katılımcılar gelenekçi, kuşkucu, sorgulayıcı, öncü ve yenilikçi şekilde kategorize edilmiştir. Katılımcıların puanı 80 puan üstünde ise “Yenilikçi”, 69 ve 80 puan arasında ise “Öncü”, 57 ve 68 puan arasında ise “Sorgulayıcı”, 46 ve 56 puan arasında ise “Kuşkucu”, 46 puan altında ise “Gelenekçi” olarak yorumlanmıştır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin en fazla “Öncü” bireysel yenilikçilik tarzında (f= 174; %60) oldukları belirlenmiştir. İkinci olarak da “Sorgulayıcı” bireysel yenilikçilik özelliğinin (f= 107; %36.9) ön planda olduğu tespit edilmiştir. “Gelenekçi” bireysel yenilikçilik düzeyinde de hiç öğrencinin olmadığı görülmüştür.

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Araştırmaya katılan öğrencilerin %83,1’i bayan, %16,9’u bay olduğu; %98,6’sının bekar, %1,4’ünün evli olduğu; %53,8’inin birinci sınıf, %46,2’sinin ikinci sınıf olduğu; %43,1’inin 17-19 yaş aralığında, %52,1’in 20-22 yaş aralığında, %4,8’in 23 ve üzeri yaş aralığında olduğu; %14,8’in 1-3 kardeşe, %53,1’in 4-6 kardeşe, %32,1’in 7 ve üzeri kardeşe sahip olduğu; %76,9’un birinci öğretim, %23,1’in ikinci öğretim olduğu; %59,3’ün 1400 TL ve altı gelire, %29,3’ü 1401-2400 TL gelire, %7,2’si 2401-3400 TL gelire ve %4,1’i 3401 TL ve üzeri gelire sahip olduğu; %43,4’ünün annesinin okur yazar olmadığı, %43,1’inin annesinin ilkökul mezunu, %10,3’ün annesinin ortaokul, %2,1’in annesinin lise ve %1’in annesinin üniversite mezunu olduğu; %21,4’ünün annesinin 35-39 yaş aralığında, %27,6’sının annesinin 40-44 yaş aralığında, %20,7’sinin 45-49 yaş aralığında, %16,6’sının 50-54 yaş aralığında, %7,9’unun 55-59 yaş aralığında ve %5,9’unun 60 ve üstü yaş grubunda olduğu; %8,6’sının babası okur yazar olmadığı, %49’unun babası ilkökul mezunu, %20’sinin babası ortaokul, %16,2’sinin babası lise ve %6,2’sinin babası üniversite mezunu olduğu; %2,4’ünün babası 35-39 yaş aralığında, %22,1’inin babası 40-44 yaş aralığında, %21,4’ünün babası 45-49 yaş aralığında, %24,1’inin babası 50-54 yaş aralığında, %17,6’sının babası 55-59 yaş aralığında ve %12,4’ünün babası 60 ve üstü yaş grubunda olduğu; öğrencilerin %58,3’ü meslek lisesi mezunu olduğu, %25,2’sinin Anadolu lisesi mezunu, %4,8’inin açık lise mezunu ve %11,7 sinin diğer liselerden mezun olduğu; %45,2’si Sağlık Hizmetleri Meslek yüksekokulunda, %38,3’ünün Genç Meslek yüksekokulunda ve %16,6’sı Solhan Meslek yüksekokulunda okuduğu görülmektedir.

Araştırmada sonuç olarak, çocuk gelişimi bölümünde okuyan öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin yaşlarına göre farklılık gösterdiği; öğrenim türü, cinsiyet, sınıf, medeni durum, okudukları MYO, kardeş sayısı, mezun olduğu liseye, aile gelir durumu, anne-baba yaş ve anne-baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği; öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin %60'ının “Öncü” kategorisinde ; %36,9'unun ‘Sorgulayıcı’ kategorisinde; %1,72’si “Kuşkucu” kategorisinde; %1,38’i “Yenilikçi” kategorisinde olduğu ve “Gelenekçi” kategorisinde hiç öğrencinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür taraması yapıldığında araştırmamızı destekleyen ve desteklemeyen çalışmalara rastlanmıştır. Adıgüzel (2012), öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeylerini tespit ettiği çalışmada öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerinin ‘sorgulayıcı’ kategorisinde olduğu sonucuna varmıştır. Çuhadar ve arkadaşları (2013), öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerini inceledikleri çalışmalarında, öğretmen adaylarının sorgulayıcı kategorisinde olduğunu tespit etmişlerdir. Özgür (2013), bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerini incelediği çalışmada, öğretmen adaylarının sorgulayıcı kategorisinde oldukları sonucuna varmıştır. Koruyucu ve Olpak (2015), öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerinin farklı değişkenler açısından inceledikleri çalışmada, öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeylerinin sorgulayıcı kategorisinde olduğunu tespit etmişlerdir. Örün ve arkadaşları (2015), öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profillerini inceledikleri ilgili çalışmalarında öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerinin ‘sorgulayıcı’ kategorisinde yer aldığını belirlemişlerdir. Yurtseven ve Karademir (2017), pedagojik formasyon eğitimi sertifika programındaki öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeylerini inceledikleri çalışmalarında, öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyindeki yığılmanın sorgulayıcı kategorisinde olduğu ve ikinci sırada da öncü kategorisinin geldiği görülmüştür. Ertuğ ve Kaya (2017) da yaptıkları “Hemşirelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Profilleri ve Yenilikçiliğin Önündeki Engellerin İncelenmesi” adlı araştırmalarında öğrencilerin “sorgulayıcı” kategorisinde yer aldıklarını belirlemişlerdir. Rogers (1995), sorgulayıcı kategorisindeki bireylerin, yeniliklere karşı tedbirli davrandıklarını; onları benimsemeden önce, yeniliğinin üstün ve zayıf yönlerini değerlendirdiklerini belirtmektedir. Öztürk ve Sumak (2014), ilköğretim öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini inceledikleri çalışmalarında katılımcıların çoğunluğunun yenilikçi ve öncü kategorisinde yer aldıklarını belirlemişlerdir. Tüm bu çalışmalar incelendiğinde, teknolojik gelişmelerin

ilerlemesi, bireylerin değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlama çabaları ve teknolojiyle iç içe yaşamının insanları yenilikçiliğe yönlendirdiği düşünüldüğünde bireysel yenilikçiliğin kaçınılmaz olduğu düşünülebilir.

Araştırma sonuçlarına dayanılarak şu önerilerde bulunmak mümkündür;

- Araştırma örneklemini Bingöl Üniversitesinde okuyan öğrencilerle sınırlı olduğu için, farklı üniversiteler de çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerle de benzer çalışmalar yapılabilir,
- Öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerini geliştirici eğitimler düzenlenebilir,
- Öğrencilerin çoğunluğunun Sorgulayıcı ve Öncü kategorisinde yer almasının altındaki sebepler araştırılabilir,
- Farklı sosyal çevrelerde yaşayan çocuk gelişimi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini inceleyen çalışmalar yapılabilir,
- Bu araştırmadan çıkan sonuçlar, bu alanda farklı örneklem guruplarıyla yapılmış araştırmaların bulgularıyla karşılaştırılabilir. Bulguların nedenlerini belirlemek için, bulgulara yönelik nitel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, A. (2012). The relation between candidate teachers' moral maturity levels and their individual innovativeness characteristics: A case study of Harran University Education Faculty. *Educational Research and Reviews*, 7(25), 543-547.
- ÇUHADAR, C., BÜLBÜL, T. & ILGAZ, G. (2013). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri ile teknopedagojik eğitim yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *İlköğretim Online*, 12 (3), 797-807.
- DEMİREL, Y., & SEÇKİN, Z. (2008). Bilgi ve Bilgi Paylaşımının Yenilikçilik ÜzerineEtkileri. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 1, 2008, s.189-202.*
- ERTUĞ, N. & Kaya, H. (2017). Hemşirelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Profilleri Ve Yenilikçiliğin Önündeki Engellerin İncelenmesi. *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi* 2017;14 (3): 192-197.
- GEORGE, D., & MALLERY, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.)* Boston: Pearson.

- KILIÇER, K (2011). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri. *(Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.*
- KILIÇER, K. & Odabaşı, H. F. (2010). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (Byö): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 38: 150-164.*
- KORUCU, A.T. & OLPAK, Y.Z. (2015). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama. 5(1):111-127.*
- ÖRÜN, Ö., ORHAN, D., DÖNMEZ, P., & KURT, A. A. (2015). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri ve Teknoloji Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2015, Cilt 5, Sayı 1, 65-76*
- ÖZTÜRK, Z. Y. & SUMAK, M. S. (2014). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçiliklerinin İncelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport. Temmuz 2014 : Special Issue 1.*
- ÖZGÜR, H. (2013). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(2), 409-420*
- ROGERS, E.M. (1995). *Diffusion of innovations (Third Edition)*. New York: Free Press.
- SHAO, A.T. (2002). *Marketing Research: An Aid to Decision Making, USA*, Thomson-Southwestern.
- SHAVİNİNA, L. V., & SEERATAN, K. L. (2003). On the nature of individual innovation. L. V. Shavinina (Ed.), *The international handbook on innovation. (pp. 31-43)*. Oxford: Elsevier.
- TABACHNICK, B.G.& FIDELL,L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics (sixth ed.)*Pearson, Boston
- YURTSEVEN, G. Ö. & KARADEMİR, Ç. A. (2017). Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programındaki Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi. Ekim Cilt 7, Sayı 2.*

TDK (2018). <http://www.tdk.gov.tr/> Erişim tarihi: 26.06.2018.

